

06.05.2021

Literaturoznawstwo

**Głosy sojuszników spraw kobiet. Pisma mężczyzn wspierających
emancypację Polek w drugiej poł. XIX...**

Autor/Redaktor: Maciej Duda

Wydawnictwo: Uniwersytet Szczeciński

ISBN: 978-83-7972-387-4

Ponadpłciowe sojusznictwo, jego możliwości i rodzaje, staje się głównym współczesnym i etycznym kontekstem zgromadzonych tu pism.

Autor antologii połączył dwa równie ważne konteksty badań: kontekst historyczny i etyczny. W ramach pierwszego pola kontynuuje i uzupełnia prace rozpoczęte w tomie *Emancypanci i emancypatorzy. Mężczyźni wspierający emancypację Polek w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku*. Tym razem oddaje głos swoim poprzednikom w idei. Możemy czytać ich słowa i obserwować, jak realnie kształtowało się wsparcie tych, którzy popierali wolnościowe postulaty Polek do 1918 roku. W tym wymiarze antologia staje się kontynuacją lub uzupełnieniem – drugim tomem odsłaniającym historię pradziadów feministów. Równie ważny pozostaje aspekt etyczny. Tym razem autor wychodzi poza historyczne oznaczenia „emancypant” czy „emancypator” oraz współczesne „antyseksista” lub „feminista”. Skolekcjonowane tu głosy to słowa sojuszników spraw kobiet. To przesunięcie umożliwia porównanie działań pradziadów i prawników w idei.

Ponadpłciowe sojusznictwo, jego możliwości i rodzaje, staje się głównym współczesnym i etycznym kontekstem zgromadzonych tu pism. Wstęp odsłaniający działania i manifesty mężczyzn wspierających współczesne walki kobiet w Polsce pokazuje wymiar i wagę autorefleksyjnej pracy, jaką musieli i muszą wykonać mężczyźni, by uświadomić sobie znaczenie własnej pozycji, przywilejów oraz przeświadczeń na temat społecznych ról. Antologia oferuje nam możliwość nauki na błędach poprzedników – nie bez przyczyny zwanych tu pradziadami. Budowa sojuszy uwzględniających wewnętrzne różnice wymaga poczynienia kroku wstecz, cofnięcia się z zajmowanej pozycji i usłyszenia głosu Innego/Innej. Taka jest rola tej antologii. Wprowadza głosy, których echa słyhać również dzisiaj. Skolekcjonowanie ich i skontrastowanie ze współczesnymi słowami sojuszników walk kobiet dobitnie pokazuje historyczność i nieaktualność wielu przeświadczeń kształtujących historyczne oraz współczesne prokobiece postawy mężczyzn biorących udział w Strajkach Kobiet. Czytając zebrane tu przedruki, można odnaleźć

odpowieź na pytanie: Kim jesteś drogi sojuszniku, w czyim imieniu walczysz?
Bliżej ci do pradziadów czy do opisanych we wstępie współczesnych antyseksistów
i feministów?

Spis treści

AUTOETNOGRAFIA I PODZIĘKOWANIA

WPROWADZENIE

Wabik na patriarchat

Herstoria i mężczyźni

Sprzymierzeńcy i sojusze

Porządek antologii

Manifest

Prawnukowie sojuszników

Edycja

Bibliografia podmiotu

Bibliografia przedmiotu

WYKAZ ODNALEZIONYCH PRAC SOJUSZNIKÓW EMANCYPACJI POLEK

OPUBLIKOWANYCH DO 1918 ROKU

ANTOLOGIA

IDEE I POLITYKA

[tekst nieoznaczony], *W sprawie kobiet*

Ludwik Krzywicki, *W obronie kobiety*

Ludwik Krzywicki, *Kobiety Polskie*

Aleksander Świętochowski, *Związek sprawy kobiecej z ogólnym postępowaniem społeczeństwa*

Stanisław Koszutski, *Kobieta i polityka*

Stefan Karczewski, *Zbudźmy się do czynu!*

Paweł Hulka-Laskowski, *Za kulisami mizoginizmu*

WYCHOWANIE I WYKSZTAŁCENIE

Aleksander Świętochowski, *O średnim wykształceniu kobiet*

Aleksander Świętochowski, *O wyższym wykształceniu kobiet*

Józef Karol Potocki, *Matka czy macocha?*

Ludwik Krzywicki, *Studenci i studentki*

Karol Lichtański, *Polemika*

K. Radosławski [Kazimierz Kelles-Krauz], *Wróg studentek*

K. Radosławski [Kazimierz Kelles-Krauz], *Wróg studentek*

Kazimierz Kelles-Krauz, *Studentki*

Stanisław Kijewski, *W sprawie wyższych studiów kobiet*

PRACA ZAWODOWA I EKONOMICZNA NIEZALEŻNOŚĆ

Adam Wiślicki, *Niezależność kobiety*

Józef Zieliński, *Kwestia kobieca*

Edward Chwalewik, *Ekonomiczne czynniki ruchu kobiecego*

KOBIETA W SPOŁECZEŃSTWIE

Witold Jaroszyński, *Kobieta. Studium*

Henryk N..., *Słowo o kwestii reformy społecznego stanowiska kobiety*

Piotr Chmielowski, *Kobieta w rzeczywistości i w poezji*

Walenty Łukasz Miklaszewski, *Strój jako czynnik poniżenia kobiety*

KOBIETA JAKO PRZEDMIOT BADAŃ

Piotr Chmielowski, *O zdolności kobiet do uogólnień*

Benedykt Dybowski, *O kwestii tak zwanej kobiecej ze stanowiska nauk przyrodniczych*

Ludwik Krzywicki, *Sprawa kobieca. I. Rozwój osobniczy a macierzyństwo*

Ludwik Krzywicki, *Sprawa kobieca. II. Wyzwolenie kobiety jako sprawa żywiołowa*

Ludwik Krzywicki, *Sprawa kobieca. III. Umysłowość kobiety*

Włodzimierz Popiel, *Działalność umysłowa oraz Wnioski – Zakończenie*

SEKSUALNOŚĆ I HANDEL ŻYWYM TOWAREM

Stanisław Kelles-Krauz, *Półśrodki*

Karol Radek, *Prostytucja w naszej sprawie*

Eugeniusz Starczewski, *Ewolucja przyszłości. Myśli na dobre*

Stanisław Kijewski, *Z życia współczesnej niewolnicy*

Stanisław Kijewski, *Walka z prostytutką*

SPRAWOZDANIA I LISTY Z PODRÓŻY

Kazimierz Kelles-Krauz, *Kongres kobiecy*

Kazimierz Kelles-Krauz, *Kongres kobiecy*

Bronisław Piłsudski, *Feministki chińskie* s 464

Bronisław Piłsudski, *Wielki pochód sufrażetek*

Marian Dąbrowski, *Listy z Anglii. Korespondencja własna*

PRAWO

Jan Władysław Dawid, *Kobieta wobec prawa*

Leon Petrażycki, *O prawa dla kobiet*

Józef Lange, *O prawach kobiety jako żony i matki (według przepisów obowiązujących)*

w Królestwie Polskim)

Karol Dunin, *Prawa kobiet w nowym kodeksie cywilnym szwajcarskim*

[Witold Lewicki, Bronisław Pawlewski, Ignacy Drewnowski], *Liga Mężczyzn do Obrony*

Praw Kobiet

Eugeniusz Starczewski, *Kwestia kobieca*

Jan Urban, *O prawa obywatelskie dla kobiet*

BIOGRAMY AUTORÓW

INDEKS

SUMMARY

Rok publikacji: 2020

Strony: 609

Linki:

- <http://wydawnictwo.univ.szczecin.pl/glosy-sojusznikow-spraw-kobiet-pisma-mezczyzn-wspierajacych-emancypacje-polek-w-drugiej-pol-xix-p-788.html#opis>

Słowa kluczowe: antologia